

3 Temaforældremøde

Hvorfor?

Et temaforældremøde er en god metode hvis man ønsker at engagere alle forældre i en diskussion af et særligt emne og dermed få indblik i deres forskellige perspektiver på dette emne.

Hvordan?

Et temaforældremøde adskiller sig ikke meget fra et almindeligt forældremøde rent praktisk, men det bør varsles i god tid forinden – og skriftlige invitationer eller opslag skal følges op af mundtlig information til de forældre der evt. ikke kan læse dansk. Det er vigtigt at formålet med temamødet fremgår af invitationen sådan at forældrene på forhånd kan tænke over hvilke synspunkter de har på temaet. Måske skal man stille nogle helt konkrete spørgsmål: "Hvad synes I vi kan gøre for at få en mere rolig morgenstund?", "Hvad mener I om legepladsen?" – eller mere visionært og kreativt: "Hvordan får vi verdens sejeste legeplads?". Et sjovt og inspirerende spørgsmål vil helt sikkert give mødet et bedre afsæt, men samtidig skal man selvfølgelig overveje om man åbner op for tanker og forslag der alligevel aldrig vil kunne realiseres så man bare lægger grunden til efterfølgende frustrationer. Det må være en balance.

Mødet kan også henvende sig specielt til nye forældre og fungere som en forventningsafstemning mellem dem og pædagogerne, eller man kan invitere forældre hvis børn snart skal begynde i skole, og have en evaluerende diskussion med dem.

Selve mødet kan gennemføres på forskellige måder – som almindelig fri debat, evt. med et oplæg fra en leder, en stuepædagog eller en inviteret ekspert udefra, evt. med en video eller billeder fra institutionen som udgangspunkt eller som cafédiskussion (se metodefolder 5) med gruppearbejde om nogle spørgsmål med materialer eller på en helt fjerde måde.

Overvej om det skal foregå stuevis, samlet for hele institutionen, eller om man fx vil starte på stuerne og bringe forslag med i et samlet forum til sidst.

Vær opmærksom på at ikke alle forældre føler sig godt tilpas i et åbent debatforum, og at mødeformen kan få betydning for dels hvem der kommer, dels hvilke synspunkter der kommer frem (se hæftet s. 24 - 25).

Det kan være godt at tage rundt hvor alle forventes at sige noget, for at sikre sig at alle får ordet. På den anden side kan det også virke ubehageligt for nogen at være "tvunget" til at ytre sig.

Fordele

En af fordelene ved at lave et temaforældremøde kan være at mødet kan stille skarpt på et bestemt emne som ellers nemt kommer til at drukne i de mere praktiske emner der typisk kommer op på forældremøderne: regntøj, medbragt legetøj, retningslinjer for fødselsdage osv. Det at mødet er forberedt og meldt ud som en anledning hvor man forventer input fra forældrene, kan måske også give et bedre udbytte af det.

Ulemper

Måske er det overvejende de ressourcer stærke forældre der vil deltage. I så fald må man overveje om man kan få de ikke-deltagende forældre i tale på anden vis, evt. ved at nogen kan påtage sig at være "advokat" for dem (se hæftet s. 27). En anden ulempe ved denne metode kan være at

nogle få forældre kan komme til at dominere debatten. Hvis der indgår gruppearbejde eller lignende i løbet af forældremødet, vil det evt. kunne opveje dette.

Måske kommer der synspunkter frem som er interessante, men hvor man ikke kan vide hvor udbredte de er i forældregruppen. Er det fx kun nogle få forældre der hellere vil bruge de ressourcer der plejer at gå til kolonien, til noget andet, eller gælder det flertallet? Så kan man følge op med en lille spørgeskemaundersøgelse – eller måske bare med en afstemning på opslagstavlen.

Læs mere om hvordan man håndterer resultaterne fra et forældremøde, i hæftet s. 25-26.

Metode og ideer

- Læg en plan for hele mødet fra start til slut. Overvej forskellige scenarier: Hvad gør vi hvis der kun kommer nogle få? Hvad gør vi hvis et par forældre er meget dominerende? Hvad gør vi hvis der bliver dårlig stemning? Osv.
- Hav en god og detaljeret dagsorden, og følg den. Det er vigtigt at forældrene hele tiden kan følge hvor I er i mødet, og hvad hensigten med de forskellige punkter i dagsordenen er (komme med ideer, komme med vurderinger, tage beslutning eller andet).
- Tænk på hvilken stemning I selv formidler – engagement, humor og positive fortællinger er et godt udgangspunkt.
- Overvej hvordan de enkelte forældre vil have det med at deltage i mødet. Vil det for nogle være mest trygt at sidde i grupper med nogen de kender, eller vil der være en idé i at lave bordplan så alle bliver blandet?
- Overvej balancen mellem på den ene side gerne at ville høre hvad alle har på hjerte og på den anden side at acceptere at man skal kunne have lov til at sidde i fred og lytte.

- Sørg for at skabe engagement og interesse for mødet ved at tale om det i hverdags snakken med forældrene i tiden op til det.

Ideer til starten på mødet

- Få forældrene til at føle sig velkomne når de kommer til mødet. Sig tydeligt goddag, og hav stearinlys eller blomster på bordene.
- Måske har børnene lavet noget til forældrene om dagen? Bordkort fx?
- Måske skal I lave en "hilse på hinanden"-øvelse? Forældrene kan fx præsentere sig kort for hinanden to og to, og så skal de derefter fortælle resten hvem det er de er blevet præsenteret for. Det er meget sjovere end at præsentere sig selv for hele forsamlingen!
- En anden måde at få hul på mødet er ved at lave en række kategorier som man kan dele forældrene op efter. Man siger fx: "Alle pigeforældre går ned i den ende af rummet, og alle drengeforældre går ned i den ende." Når man så lige har set hinanden an i de to grupper, finder man en ny opdeling. Fx beder man

forældrene dele sig i tre grupper efter deres børns alder – 3, 4 eller 5-6 år. Det behøver ikke være relateret til børnehaven – man kan også dele sig op i "alle der har prøvet at spille et instrument", "alle der kan lide spaghetti med kødsovs", "alle der cykler på arbejde", "alle der har et kæledyr derhjemme", "alle der kan lide at se fodbold i fjernsynet" osv. Pædagogerne kan godt være med! Øvelsen skulle gerne vise at vi alle har noget til fælles – på kryds og tværs af de mest oplagte kategorier vi ser hinanden i til daglig.

- Overvej om der kan være en idé i at bede forældrene flytte pladser efter en pause midt i mødet for at de skal se hinanden fra en anden synsvinkel.

Ideer til lidt anderledes fysiske rammer

- Overvej om der kan være en idé i at holde mødet et andet sted end i plejer. Måske kan man holde forældremøde udendørs?
- Måske kan fællesspisning give mødet en anden dimension – sammenskud med egne retter, man kan lave mad sammen – eller hvad med at smage hvad børnene har fået i madordningen? Måske er det børnene der har bagt kage?

Tidspunkt

Forældremøder skal jo ligge på tidspunkter hvor man må regne med at forældrene kan komme, og det vil typisk være hverdagsaftener. Men man kunne måske få noget ud af andre løsninger:

- Søndagsbrunch hvor hele familien inviteres og medhjælperne eller nogle af forældrene går fra for at holde øje med børnene på legepladsen mens der er møde.

- Møde sent om eftermiddagen, men inden for institutionens åbningstid, hvor børnene stadig bliver passet.

Dialog

Formålet med denne type forældremøde er jo at få forældrene på banen, så det er vigtigt at kommunikationen lægger op til dette og ikke ender med at blive envejskommunikation fra pædagoger til forældre. Forskellige metoder kan understøtte dette:

- Brug tid på at forklare hvad mødets formål er, og hvad udbyttet gerne skal blive.
- Forklar også hvad der skal ske, og hvordan diskussionerne er tilrettelagt og hvorfor.
- Gør det klart om der er tale om et møde hvor man skal tage beslutninger om noget, eller om meningen er at få afdækket så mange synspunkter som muligt med henblik på beslutninger der skal tages senere.
- Brug evt. forældreoplæg hvor man beder en eller flere forældre, evt. fra forældrebestyrelsen, om at komme med et udspil til dagens tema.
- Lad forældre og pædagoger forberede et oplæg i fællesskab.
- Undersøg om forskellige forældre har forskellige ressourcer eller erfaringer som kan blive bragt i spil i denne situation.
- Lav gruppearbejde – gerne pædagoger og forældre sammen – om et eller flere spørgsmål på dagsordenen. Lad grupperne skrive deres pointer eller konklusioner ned på gule sedler som bliver sat på væggen eller på store stykker papir. En fra gruppen præsenterer synspunkterne, og mødelederen samler op.

- Lad deltagerne formulere deres synspunkter på gule sedler hver for sig og sætte dem op på væggen. Det kan for nogle være lettere end at skulle ytre sig mundtligt i en stor forsamling.
 - Overvej at lade diskussionen tage afsæt i noget andet end et mundtligt oplæg, fx en film, optaget i dagtilbuddet eller en professionel film, børnenes tegninger, billeder fra hverdagen eller noget helt andet, fx et oplæg fra en ekstern person.
 - Overvej om det er lederen eller stuepædagogen der skal være mødeleder, eller om der kan være en idé i at lade en anden være det, fx en forælder.
 - Skab afveksling ved at stoppe fællesdiskussionen, og lad mødedeltagerne diskutere det der er kommet frem, i fem minutter med sidemanden. Bagefter behøver man ikke tage en runde og høre hvad alle parrene har talt om, men kan lade dem der er kommet på noget nyt og anderledes, fortælle om det.
- Form og proces**
- Mødets form og tilrettelæggelsen kan betyde meget for om man opnår det man vil – nemlig at få forældrene, vel at mærke *alle* forældrene, i tale. Vær opmærksom på at pædagogerne kan komme til at signalere en forsvarsposition der får forældrene til at holde sig lidt tilbage, eller at forældrene kan være delt i grupperinger – nogle meget kritiske, andre anerkendende og atter andre tavse. Se i hæftet s. 15-16 om hvad det betyder at pædagoger og forældre har forskellige positioner.
- Forsøg at få diskussionerne til at forløbe med et konstruktivt perspektiv. Der skal være plads til kritik, men lad den ikke få lov til at blive stående. Spørg efter gode forslag til forbedringer.
 - Prøv om andre måder at gøre tingene på får andre ting frem i diskussionerne. Start med at lade forældrene lave gymnastik, fx i børnenes motorikrum, lav for-hindringsløb på legepladsen eller lignende. Dette kan også være en pause midt i mødet.
 - Giv forældrene knæbeskyttere på, og tag en tur rundt i institutionen på knæ – se tingene i børnenes perspektiv!
 - Spil musik, eller syng børnenes yndlingsange.
 - Stil spørgsmålene på en anden og mere konstruktiv måde. Fx "Hvad gør børnene glade?" Eller forældrene? Eller pædagogerne? "Hvad skaber fællesskab?".
 - Lav en øvelse hvor forældrene hver især eller i grupper tænker over deres vision for "institutionen om et år". Hvordan ser den ud? Hvordan fungerer den? Bagefter forestiller man sig at man er et år ude i fremtiden, og mødelederen interviewer grupperne om hvordan vi kom derhen. Hvad er der sket i det mellemliggende år?
 - Lad forældrene tage billeder af steder i børnehaven de godt kan lide. Tal om hvad der kendetegner disse steder. Man kan også arbejde med de steder forældrene ikke synes er gode.

Meget forskellige udgangspunkter

Hvis kommunikationen er vanskelig fordi forskellige grupper i institutionen (fx pædagoger og forældre eller forældrene imellem) ser meget forskelligt på den, kan man overveje at indlede med at arbejde med dette først for at få større indbyrdes forståelse for hinandens måder at se på tingene på.

- Lad mødets deltagere, enkeltvis eller i grupper, skrive på gule Post-its hvad de selv synes er udtryk for "kvalitet" i dagtilbuddet. Hvis man kan gå ud fra at alle dybest set er enige om at det er børnene det handler om, kan man arbejde med at færdiggøre sætningen: "Det er godt for børnene når ... ". Uden at vise deres første svar til nogen skal forældrene derefter skrive nye sedler hvor de forestiller sig hvad "de andre" har skrevet. Til sidst sættes sedlerne op så man kan se hvad grupperne selv har skrevet, sammen med det de andre tror de har skrevet. En sammenligning vil kunne vise om man har forståelse for hinanden og stræber efter det samme – eller om man havde forkerte forestillinger så man fx *troede* man var forskellige, men i virkeligheden ikke var det, eller om man reelt vil noget forskelligt så det er dét man må tage højde for.
- Gå endnu mere konkret til værks hvis forståelsen for hinandens vilkår ikke helt er til stede. Lad forældrene prøve at beskrive "pædagogens dag" i institutionen, og lad pædagogerne beskrive "forældrenes dag" med morgenrutiner, aflevering, job, afhentning, indkøb og madlavning. Snak om de to virkeligheder. Er der noget vi ikke ved om hinandens betingelser?

Særlige opmærksomhedspunkter hvis der er forældre der ikke taler dansk

- Skriftlige invitationer vil sjældent være tilstrækkelige. Mange forældre læser ikke dansk godt nok til at kunne forstå et brev.
- Formen på invitationen er vigtig: Skriv ikke "skal", men snarere "Vi ville rigtig gerne have ..." og "fordi ... ". Begrundelsen skal tage udgangspunkt i at mødet skal medvirke til at skabe forbedringer for *børnene*.
- Alternative mødeformer kan overvejes, fx hjemmebesøg eller individuelle samtaler, grupper for forældre med samme sprog eller lignende.
- Brug tolk!
- Personale med indvandrerbaggrund kan være nyttigt som bindeled eller løftestang i arbejdet. De kan opløse misforståelser og være opmærksomme på hvornår noget bliver for indforstået til at alle ved hvad der tales om.
- Lav afbrydelser undervejs i mødet hvor man i smågrupper kan summere op hvad der er talt om.
- Ressourcestærke forældre med indvandrerbaggrund kan bruges til at perspektivere eller opsummere diskussionen undervejs.
- Brug spørgsmål der åbner diskussionen og breder den ud. Giv tid og plads til at diskutere de ting der ligger deltagerne på sinde, først – det er måske ikke lige de emner der er på dagsordenen, men kan være en vej til at få en tillidsfuld dialog.
- Brug billeder af det der tales om.

Læs mere om forældre med anden baggrund end pædagogernes egen i hæftet s. 16.

Opsamling af resultater

Da forældremødet jo har til hensigt at indsamle nogle holdninger som det er tanken at der skal arbejdes videre med, er det vigtigt at der bliver taget referat. Det vil være en god idé hvis referenten undervejs eller til sidst samler op og fortæller hvad der vil blive skrevet ned, så deltagerne kan byde ind hvis de synes der er noget der er forkert eller mangler. Til sidst kan lederen give nogle bud på hvad næste skridt i processen vil være, og hvordan der vil blive fulgt op på de input der er kommet.

Læs mere om hvordan man dokumenterer mødet, i hæftet s. 25-26, om hvordan man kan få perspektiveret resultaterne ved at følge op med andre metoder, i hæftet s. 27, og om hvordan man analyserer resultaterne, i hæftet s. 29-30.

